

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafl@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΑ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1094²

Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος
Πέμπτη 6 Αὐγούστου 2026 (2004)

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Δύο ἀδελφὰ ρεύματα

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου θὰ ἔπρεπε, ἀγαπητοί μου, νὰ εἶνε κοντά μας γιὰ νὰ μᾶς μιλήσῃ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους πατέρας καὶ διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας ποὺ πολὺ ἐμβάθυνε στὸ νόημα τῆς ἐορτῆς. Ποιός; Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Ἐζήσε στὸ Ἅγιο Ὄρος καὶ ἄφησε ἀνεξίτηλα ἴχνη, διότι ἐκτὸς ἄλλων ἔδωσε καὶ μάχη πάνω σὲ ἓνα σοβαρὸ ζήτημα σχετικὸ μὲ τὴ σημερινὴ ἐορτὴ. Ποιό ζήτημα; **Τὸ φῶς** ποὺ εἶδαν οἱ μαθηταὶ κατὰ τὴ Μεταμόρφωσι **τί ἦταν, κτιστὸ ἢ ἄκτιστο;**

Τὸ ζήτημα αὐτὸ συνετάραξε τὶς συνειδήσεις καὶ δίχασε τοὺς θεολόγους. Οἱ δυτικοὶ εἶπαν, ὅτι ἦταν κτιστό, ὅπως τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Θεολόγοι ὁμως τῆς Ἀνατολῆς ὑποστήριξαν μὲ σθένος, ὅτι εἶνε ἄκτιστο. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ποὺ ἀφιέρωσε δύο θαυμάσιες ὁμιλίες στὴ Μεταμόρφωσι τοῦ Σωτῆρος, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο γράφει: *«καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος»* (Ματθ. 17, 2). Δὲν λέει ὅτι τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὁ ἥλιος, ἀλλὰ *«ὡς ὁ ἥλιος»*. Ἐπομένως ἦταν διαφορετικὸ φῶς, **ἄκτιστο φῶς**. Ὁ φυσικὸς ἥλιος εἶνε πενιχρὴ εἰκόνα τοῦ πνευματικοῦ Ἡλίου ποὺ εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως ἦταν μιὰ μαρμαρυγὴ (=λάμψις, ἀκτινοβολία) τοῦ ἀκτίστου θεοῦ φωτός, ἀνταύγεια τῆς θείας του οὐσίας. Αὐτὸ ὑποστήριξε μὲ δύναμι ὁ ἅγιος Γρηγόριος, προφορικὰ καὶ γραπτὰ.

Ὅρισμένοι ὑποτιμοῦν τὸ θέμα. Οἱ θεολόγοι καὶ κληρικοί, λένε, μαλώνουν γιὰ τὸ ἂν τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως ἦταν ἄκτιστο ἢ κτιστό· μ' αὐτὸ τὸ **ἀσήμαντο θέμα** ἀσχολοῦνται;... Στους κυρίους αὐτοὺς φαίνεται τὸ θέμα σχολαστικὸ, ἀμελητέο, καὶ τοὺς ἀφήνει ἀσυγκίνητους. Αὐτοὺς τοὺς συγκινεῖ τὸ ποδόσφαιρο, ἡ πολιτικὴ, ἡ μόδα, καὶ δίνουν μάχες γι' αὐτά. Ἀλλοίμονο! Ζοῦμε σὲ **ἐποχὴ καταπτώσεως**, ποὺ θεωρεῖ τὰ χαλίκια διαμάντια καὶ τὰ διαμάντια

χαλίκια. Τότε ὁμως ἦταν ἀλλιῶς· οἱ ἄνθρωποι ἀσχολοῦνταν μὲ τὰ θέματα τῆς πίστεως.

Ἡ ἐποχὴ μας ὑστερεῖ. Θέλετε ἀπόδειξι; Δὲν θέλω νὰ φέρω διαταραχὴ, ἀλλὰ καὶ δὲν μπορῶ ν' ἀποσιωπήσω τὴν ἀλήθεια· γι' αὐτὸ θὰ μιλήσω ἀνωνύμως. Σήμερα δὲν ἀμφισβητεῖται τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως· **ἀμφισβητεῖται αὐτὴ ἡ ἀναμαρτησία τοῦ Χριστοῦ**, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἱεράρχη τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου! Τὸν ἱεράρχη αὐτόν, ὁ μικρὸς καὶ ἐλάχιστος ἐγώ, μήνυσα στὸ Πατριαρχεῖο. Ἀλλὰ τὸ Πατριαρχεῖο δὲν τοῦ ἔκανε παρατήρησι. Παρατήρησε ἐμένα· σὲ ἐγγράφο μοῦ λέει, ὅτι εἶμαι πολὺ εὐαίσθητος...

Ἄλλ' ἂς στραφοῦμε σὲ ἀπλούστερες σκέψεις. Μία τέτοια σκέψι εἶνε τὸ αἷτημα ποὺ ἐξέφρασε ὁ ἀπόστολος Πέτρος· **«Κύριε, καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὥδε εἶναι...»** (ἔ.ἀ. 17, 4).

Ὅλοι ἔχουμε δεῖ τὸν ἥλιο ν' ἀνατέλλῃ. Θαυμάσιο θέαμα! Φτάνει ἡ **ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου** γιὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξι Θεοῦ δημιουργοῦ. Καὶ διερωτῶμαι· Ἄν ἐμεῖς μένουμε ἔκθαμβοι μπροστὰ στὴν ἀνατολὴ τοῦ φυσικοῦ ἡλίου, ποιά **ἐκστασι**, παρακαλῶ, αἰσθάνθηκαν οἱ μαθηταὶ βλέποντας τὸ ἄκτιστο φῶς τῆς Θεότητος στὴν κορυφὴ τοῦ Θαβώρ ἀπὸ τὸ Θεανδρικό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ; *«Ἐλαμψε»*, λέει, *«τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς»* (ἔ.ἀ. 17, 2). Τὰ ἀπλὰ ἐνδύματα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὕφαναν στὸν ἀργαλειὸ τὰ χέρια τῆς Παναγίας μας καὶ ποὺ δὲν εἶχαν καμμιά σχέσι μὲ τὶς μίτρες, τὰ ἐγκόλπια, τὶς ράβδους καὶ τὰ χρυσοκέντητα ἄμφια ἡμῶν τῶν σημερινῶν ἀρχιερέων, ἔλαμψαν σὰν τὸ φῶς. Ἦταν δὲ τόσο ὑπέροχα τὰ αἰσθήματα τῶν μαθητῶν, ὥστε ὁ Πέτρος τόλμησε καὶ ἔκανε τὴν πρότασι· **«Κύριε, καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὥδε εἶναι»**. Κύριε, δὲν θέλω τίποτε ἄλλο· μόνο νὰ μείνουμε ἐδῶ· νὰ μείνουμε γιὰ πάντα καὶ νὰ σὲ βλέπουμε. Ἐδῶ βέβαια δὲν ὑπάρχει οὔτε τροφὴ οὔτε νερὸ οὔτε σκιὰ οὔτε δέντρο οὔτε πατέρας οὔτε μητέρα οὔτε

γυναίκα οὔτε παιδιά οὔτε ἄλλα θέλγητρα τοῦ κόσμου. **Ὑπάρχεις ὅμως ἐσύ.** Κι ὅταν βλέπουμε ἐσένα, ἡ ψυχὴ μας γεμίζει χαρὰ καὶ εὐφροσύνη. Μιὰ μόνο μαρμαρυγὴ ἀπὸ τὸ φῶς σου, Κύριε, μᾶς χορταίνει. Τί θέ'ς, λοιπόν, νὰ κατεβῆς κάτω στὸν κόσμο; Ἀρκετὰ θηριομάχησες μὲ τοὺς φαρισαίους...

Καὶ ὁ Κύριος τί εἶπε· Πέτρο, ὅσο κι ἂν ἀγαπᾷς τὸ Θαβῶριο ὄρος, ἐν τούτοις **πρέπει νὰ κατεβῶ κάτω**, ἐκεῖ ποὺ εἶνε οἱ γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι, ἐκεῖ ποὺ εἶνε οἱ ἐχθροί, ἐκεῖ ποὺ ἐτοιμάζουν τὰ καρφιά γιὰ νὰ μὲ καρφώσουν καὶ νὰ μὲ θανατώσουν, ἐκεῖ ποὺ θὰ χυθῇ τὸ αἷμα μου...

Ἦταν πράγματι ἀνάγκη νὰ χυθῇ **τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ**. Διότι τὸ αἷμα του εἶνε τὸ θεμέλιο τῆς Ἐκκλησίας. «*Τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ ...καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας*», λέει ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης (Α' Ἰω. 1,7)· εἶνε Ἰορδάνης ποταμός· αὐτὸ κοινωνοῦμε ἀπὸ τὸ ἅγιο ποτήριο.

Τὸ αἶτημα τοῦ Πέτρου δὲν ἔγινε δεκτό. Ἡ κάθοδος στὸν κόσμο κρίθηκε ἀναγκαία. Καὶ κατέβηκαν, γιὰ νὰ δώσουν μάχες σκληρὲς κατὰ τοῦ κοσμοκράτορος. Δὲν ἐπιμένω περισσότερο· θὰ τονίσω μόνο, ὅτι **τὸ Θαβῶρ ὑφίσταται καὶ σήμερα**, ὅχι μόνο ὡς ὑλικὴ ὑπόστασις ἀλλὰ καὶ ὡς **σύμβολο** ὑπερτάτων ἀξιών.

«*Εἰς τὰ ὄρη, ψυχὴ, ἀρθῶμεν..., ὅθεν βοήθεια ἔχει*» (Παρακλ., ἀναβ., ἡχ. πλ. α'). Τὸ Ἀραράτ, ὅπου κάθησε ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε, σύμβολο τῆς εἰρηνεύσεως Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ὁ Κάρμηλος, ὅπου κατέφυγε ὁ Ἡλίας, σύμβολο τῆς ἀποστασίας τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸ Θεό. Τὸ Θαβῶρ, ὅπου φάνηκε ἡ δόξα τοῦ Χριστοῦ, σύμβολο τῆς ἐρημικῆς καὶ μοναχικῆς ζωῆς. Ὁ Γολγοθᾶς, ὅπου ἔρρευσεν τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, σύμβολο τῆς ὑπερτάτης ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ὅλα ἔχουν τὴν ἀξία τους. **Ποιὸς ὅμως εἶνε ὁ δρόμος** ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ ὁ Χριστιανὸς στὴ ζωὴ του; ὁ δρόμος τοῦ Θαβῶρ τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ἢ ὁ δρόμος τῆς πάλης ἐν τῷ κόσμῳ; Τὴν ἀπάντησι δίνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ ὁποῖος λέει, ὅτι **μία εἶνε ἡ ὁδὸς** τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, **ἀλλὰ διχάζεται** σὲ δύο· στὴ χαμηλή, τὴν ἐπίγεια, τὴ ζωὴ μέσα στὸν κόσμο, καὶ στὴν ὑψηλή, τὴν θεία, τὴν πνευματικὴ, τὴ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ, τὴν παρθενική. Ἡ μία ὁδὸς ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ τὴ Μάρθα, ἡ ὁποία «*περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν*», καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴ Μαρία, «*ἢ καὶ παρακαθήσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ*» (Λουκ. 10,39-40). **Καὶ ἡ μία ὁδὸς καλὴ καὶ ἡ ἄλλη καλύτερη.**

Ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπάρχῃ **ἁρμονία** ἀνάμεσα στὴν μία καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ, πρέπει **νὰ ὑπάρχῃ ταπεινώσις ἐκατέρωθεν**, καὶ ἐκ μέρους τῶν μο-

ναχῶν καὶ ἐκ μέρους τῶν κοσμικῶν. Ποτέ μὴν περάσῃ ἀπὸ τὴ σκέψι τοῦ μοναχοῦ ὁ λογισμὸς, ὅτι ἡ ἀγιότης βρίσκεται μόνο στὴν ἔρημο.

Τέτοιος λογισμὸς τάραξε κάποτε τὴ διάνοια τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου, τοῦ **Μεγάλου Ἀντωνίου**, ἀλλ' ὁ Θεὸς τὸν ὠδήγησε μέσα στὴν ἁμαρτωλὴ Ἀλεξάνδρεια, σὲ κάποιο σοκάκι. Ἄγγελος Κυρίου τοῦ λέει· Ἀντώνιε, ἐδῶ σ' ἔνα ἐργαστήριο βρίσκεται ὁ πιὸ ἅγιος ἄνθρωπος τῆς γῆς. Ὁ Ἀντώνιος φαντάστηκε ὅτι θὰ εἶνε κανένας ἐπίσκοπος ἢ ἱερεὺς ἢ μοναχός. Ποιὰ ὅμως ἦταν ἡ ἐκπληξί του ὅταν εἶδε – τί· ἔνα τσαγκάρη!

—Τί κάνεις ἐδῶ; τὸν ρώτησε ὁ Ἀντώνιος.

—Φτωχὸς ἄνθρωπος εἶμαι, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος. Σπίτι δὲν ἔχω. Ἔχω γυναίκα κ' ἔξι παιδιά. Δουλεύω ἐδῶ, μπαλῶνω παπούτσια. Τὸ ψωμὶ ποὺ βγάζω τὸ μοιράζομαι μὲ τοὺς φτωχοὺς...

Τότε ὁ Ἀντώνιος τὸν εὐλόγησε. Κατάλαβε, ὅτι μέσα στὸν κόσμο ὑπάρχουν πραγματικὰ διαμάντια· τοὺς γνωρίζει μόνο ὁ Θεός, ὁ γινώσκων «*τοὺς ὄντας αὐτοῦ*» (Β' Τιμ. 2,19).

* * *

Ταπεινός, ἀγαπητοί μου, πρέπει νὰ εἶνε ὁ **μοναχός** καὶ νὰ διαπνέεται ἀπὸ τὸ φρόνημα ἐκεῖνο τοῦ Παύλου ποὺ ἔλεγε· «*Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ*» (Α' Τιμ. 1,15). Ἀλλὰ κ' ἐμεῖς **οἱ κοσμικοὶ** πρέπει νὰ ἔχουμε **ταπεινὸ φρόνημα**. Νὰ βλέπουμε τοὺς μοναχοὺς ὡς ἀγγέλους ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ θεωροῦμε τὰ μοναστήρια ὡς καίόμενες καὶ μὴ καταφλεγόμενες βάτους, νὰ τὰ ἀτενίζουμε ὡς Θαβῶρ, ἀλλὰ καὶ ὡς Κάρμηλον καὶ ὡς Γολγοθᾶν. Ἄμαρτάνει ὁποῖος περιφρονεῖ τὸ μοναχὸ καὶ νομίζει ὅτι εἶνε τεμπέλης. Ἔλα, ἀγαπητέ μου, στὸ μοναστήρι, ζῆσε τὴ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ, κάνε τὸ διακόνημά του, τὴ λατρεία του, τὴν ἀγρυπνία του, τὴ νηστεία του, καὶ βλέπουμε ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃς νὰ ἔχῃς τὴν ἴδια γνώμη. Ἀδικοῦν τὴ μοναχικὴ ζωὴ ὅσοι τρέφουν περιφρονητικὴ ἰδέα γι' αὐτήν. Δὲν μπορεῖ ἡ κόττα, ποὺ σκαλίζει τὴν κοπριά καὶ τρώει σκουλήκια, νὰ περιφρονῇ τὸ χρυσάετο ποὺ σελαγίζει στὰ ὕψη καὶ ἀντικρύζει κατὰματα τὸν ἥλιο. Καὶ δὲν μπορεῖ ὁ κοσμικός, ποὺ ζῇ μέσα στὴν κοπριά τοῦ κόσμου καὶ τρώει τὰ σκουλήκια τῆς ἁμαρτίας, νὰ περιφρονῇ τὸ χρυσάετο μοναχό, ποὺ σελαγίζει στὰ ὕψη τοῦ πνευματικοῦ αἰθέρα καὶ μὲ βλέμμα καθαρὸ ἀτενίζει τοὺς οὐρανοὺς.

Συνεργασία λοιπὸν καὶ ταπεινώσις ἐκατέρωθεν, γιὰ νὰ ἔρχεται ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος**

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος Κ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 997²

Τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ
Δευτέρα 24 Αὐγούστου 2026 (2003)

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς περὶ γυναικῶν

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἑορτὴ καὶ πα-
νήγυρις. Ἐορτάζει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτω-
λός. **Τί ἦταν ὁ ἅγιος Κοσμᾶς;** ἦταν ἐπίσκοπος;
ἦταν ἀρχιεπίσκοπος; ἦταν πατριάρχης; Τίπο-
τε ἀπ' αὐτά. Ἕνας παπᾶς ἦταν, ἕνας καλογε-
ρόπαπας, ποὺ ὁ λαὸς μὲ σεβασμὸ τὸν ὠνόμα-
σε «πάτερ Κοσμᾶ». Καὶ ὅμως ὁ παπᾶς αὐτὸς
ἐκκλίνει μέσ' στὰ στήθη του μεγάλη δύναμι.
Μακάρι ὅλοι οἱ παπᾶδες μας νὰ εἶχαν τὴν εὐ-
λάβεια ποὺ εἶχε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός.

Πόσο εὐτυχεῖς θὰ ἦμασταν, ἂν εἶχαμε ἱε-
ρεῖς σὰν τὸν ἅγιο Κοσμᾶ! Ἐκεῖνος ἦταν διδά-
σκαλος καὶ **ἱεροκήρυκας** ἀποστολικός. Τί θὰ
πῇ **ἀποστολικός**; Ὅτι ὑπῆρξε μιμητὴς τῶν ἀ-
ποστόλων, ἰδιαίτερως δὲ τοῦ κορυφαίου Παύ-
λου. Ὅπως ὁ ἀπόστολος **Παῦλος** σὰν χρυσά-
ετος πέταξε σ' ἀνατολὴ καὶ δύσι καὶ ἔσπειρε
παντοῦ τὸ λόγο τῆς ἀληθείας, κήρυξε τὸ εὐ-
αγγέλιο, ἵδρυσε ἐκκλησίες καὶ τέλος μαρτύ-
ρησε στὴ Ῥώμη, ἔτσι καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Ἀ-
κολουθώντας τὰ ἴχνη τοῦ μεγάλου ἀποστό-
λου, πέταξε ἀπὸ τὸ Ἅγιο Ὅρος· διέτρεξε Θρά-
κη, Μακεδονία, νησιά τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰο-
νίου, Ἡπειρο, Βαλκάνια, καὶ κήρυξε παντοῦ
σὲ μικροὺς καὶ μεγάλους. Τέλος, ὅπως ὁ Παῦ-
λος μαρτύρησε ἐπὶ Νέρωνος στὴ Ῥώμη, ἔτσι
καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς **μαρτύρησε** ἐπὶ Ἀλῆ πασᾶ
μέσα στὴ Βόρειο Ἡπειρο.

Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς εἶχε συνήθεια, ὅπου κή-
ρυττε νὰ στήνῃ ἓνα **σταυρὸ** καὶ κάτω ἀπὸ τὸ
σταυρὸ ἓνα σκαμνί. Ἀνέβαινε πάνω σ' αὐτό,
καὶ ἀπὸ κεῖ κήρυττε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ.

Ἀπ' ὅλη τὴ διδασκαλία του θὰ πάρουμε ἕ-
να σημεῖο· θὰ δοῦμε, **τί δίδασκε γιὰ τὶς γυ-
ναῖκες.**

Πρέπει νὰ γνωρίζουμε, ὅτι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς
ἔζησε τὴν **ἐποχὴ τῆς τουρκοκρατίας**. Οἱ Τοῦρ-
κοι, ποὺ κυριαρχοῦσαν, λόγῳ τῆς θρησκείας
τοὺς εἶχαν ἦθῃ βάρβαρα. Τὸ **Κοράνιο** διδά-
σκει, ὅτι ἡ γυναῖκα εἶνε κατώτερη ἀπὸ τὸν ἄν-

τρα. Ὁ ἄντρας, αὐτὸς εἶνε ὁ ἀφέντης, ἡ γυ-
ναῖκα εἶνε δούλη καὶ σκλάβα. Μποροῦσε ἕ-
νας ἄντρας –καὶ σήμερα ἀκόμα μπορεῖ ὅπου
ἐπικρατεῖ τὸ Κοράνιο– νὰ πάρῃ 5, 10, 15, 20,
30 γυναῖκες, καὶ νὰ τὶς ἔχη κλεισμένες σὰν
κοπάδι ζώων στὰ περιβόητα *χαρέμια*. Τὴν ἐ-
ποχὴ ἐκείνη **ἡ γυναῖκα** δὲν εἶχε ἀξία. Οἱ δὲ
Χριστιανοί, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τοὺς μωαμε-
θανούς, τὴ θεωροῦσαν κι αὐτοὶ κάπως **κατώ-
τερη**. Μαρτύριο εἶχε. Σηκωνόταν νύχτα, σκού-
πιζε, ἔπλενε, καθάριζε, τάιζε τὰ παιδιὰ, περι-
ποιόταν τὸν ἀφέντη τὸν ἄντρα. Πήγαινε κα-
τόπιν στὸ βουνό, μάζευε ξύλα, τὰ φορτωνό-
ταν στὴ ράχι σὰν ὑποζύγιο, τὰ μετέφερε στὸ
σπίτι, ἄναβε φοῦρνο, ζύμωνε, ἔπλαθε ψωμιά.
Καὶ τὸ βράδυ δὲν κοιμόταν· ἐργαζόταν στὸν
ἀργαλειό. Τὸ ἀποτέλεσμα ποιοῦ ἦταν; Ἡ γυναῖ-
κα δὲν ζοῦσε πολλὰ χρόνια· στὰ σαράντα τῆς
ἦτανε γριά· οἱ γυναῖκες πέθαιναν πολὺ νωρίς.

Σὲ τέτοια ἐποχὴ ἔζησε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Ἦ-
ταν καλόγερος, ἀλλὰ δὲν ἦταν μισογύνης.
Ποτέ δὲν ξέχασε, ὅτι δὲν γεννήθηκε ἀπὸ βρά-
χο. Μιὰ μάνα τὸν γέννησε, μιὰ μάνα ἀγράμ-
ματη ἀλλὰ εὐλαβὴς, καὶ μὲ εὐγνωμοσύνη μι-
λοῦσε γι' αὐτήν. Γι' αὐτὸ λυπόταν τὶς γυναι-
κες, ἐνδιαφερόταν γι' αὐτές. Ὅπου πήγαινε,
ῥωτοῦσε· –Πῶς τὶς ἔχετε ἐδῶ τὶς γυναῖκες
σας; μήπως τὶς θεωρεῖτε κατώτερες; –Γιὰ κα-
τώτερες τὶς ἔχουμε. –Ὅχι, παιδιὰ μου, τοὺς ἔ-
λεγε, αὐτὸ εἶνε ἁμαρτία· **ἡ γυναῖκα εἶνε ἴση μὲ
τὸν ἄντρα**. Ἄνθρωπος ὁ ἄντρας, ἄνθρωπος
καὶ ἡ γυναῖκα· δικαιώματα ὁ ἄντρας, δικαιώ-
ματα καὶ ἡ γυναῖκα· ἀπὸ μιὰ κολυμβήθρα βγῆ-
κε καὶ ὁ ἄντρας καὶ ἡ γυναῖκα· καὶ οἱ δύο κοι-
νωνοῦν τὰ ἄχραντα μυστήρια· εἶνε ἴσοι.

Καὶ αὐτὸ τὸ βεβαίωνε μὲ τὴν ἁγία Γραφή.
Τί ἔλεγε; Ὅταν ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴ γυναῖκα,
δὲν πήρε τμῆμα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ἀνδρός,
γιατὶ δὲν ἤθελε ἡ γυναῖκα νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν
ἄντρα· οὔτε ὅμως ἀπὸ τὸ πόδι του πήρε,
γιατὶ δὲν ἤθελε ἡ γυναῖκα νὰ ἐξουσιάζεται

ἀπὸ τὸν ἄντρα· ἀλλ' ἀπὸ ποῦ πῆρε; Ὡς ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ! **Πῆρε ἀπὸ τὴν πλευρά**, ποὺ σκεπάζει τὴν καρδιά τοῦ ἀντρός. Αὐτὸ διδάσκει, ὅτι ἡ γυναίκα πρέπει νὰ εἶνε κοντὰ στὴν καρδιά, σύντροφος, παρήγορος ἄγγελος, καὶ **ὁ ἄντρας νὰ τὴν ἀγαπᾷ**.

Ἔχει λοιπὸν ἀξία ἡ γυναίκα καὶ μεγάλη ἀποστολή, νὰ φέρῃ παιδιὰ στὸν κόσμον καὶ νὰ τ' ἀναθρέψῃ κατὰ Θεόν. Ὁ καλόγερος αὐτὸς **εὐλογοῦσε τὸ γάμο**. Ποιὸ γάμος; Τὸν τίμιον γάμο, ὅπου ἄντρας καὶ γυναίκα προσέρχονται ἀγνοὶ καὶ παρθένοι, κάτι ποὺ τώρα κατήντησε σπάνιο. Αὐτὸς ὁ γάμος εἶνε εὐλογημένος· τὰ ἄλλα δὲν εἶνε γάμος, εἶνε πορνεία καὶ μοιχεία.

Ἄλλ' ἐνῶ οἱ γυναῖκες τῆς ὑπαίθρου ὑπέφεραν, στὶς πόλεις οἱ Χριστιανὲς ὄχι μόνο ζοῦσαν καλύτερα, ἀλλ' ἀγαποῦσαν καὶ τὴν **πολυτέλεια**. Οἱ ἀρχόντισσες ἦταν στολισμένες. Εἶχαν στὸ κεφάλι φλουριά, στὸ λαιμὸ καδένες πολύτιμες, στὰ χέρια δαχτυλίδια καὶ βραχιόλια, φοροῦσαν ροῦχα μεταξωτά. Αὐτὰ λυποῦσαν τὸν ἅγιο. Καὶ ἔλεγε· Ἄχ, πόσα παιδιὰ εἶνε πεινασμένα καὶ ἀγράμματα, ἐνῶ ἐσεῖς ἐπιδεικνύεστε μὲ τόσο πλοῦτο! Φέρτε ἐδῶ τὰ φλουριά, τὰ δαχτυλίδια, τὶς καδένες σας, νὰ τὰ δώσουμε καὶ νὰ χτίσουμε σχολεῖα, ποὺ δὲν ἔχει ὁ τόπος μας... Καὶ πράγματι –πρὸς τιμὴν τους– οἱ γυναῖκες τὸν ἄκουσαν κι ἄφηναν στὰ πόδια τοῦ τὰ στολίδια τους. Ἔτσι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς **ἔχτισε 300 σχολεῖα** στὴν Ἑλλάδα. Εὐλογημένες οἱ γυναῖκες ἐκεῖνες!

Ἄλλοτε πάλι, ὅταν οἱ γυναῖκες **ὑπερηφανεύονταν γιὰ τὴν ὁμορφιά** τους, τὶς δίδασκε ὅτι τὸ σωματικὸ **κάλλος** εἶνε φθαρτὸ καὶ μάταιο. Καὶ ἔλεγε τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτο. Ἐνας ἀσκητὴς κατέβηκε ἀπὸ τὸ μοναστήρι στὴν πολιτεία. Στὸ δρόμο συνάντησε ἕναν ἄγγελο, ποὺ φαινόταν ὅμως σὰν ἄνθρωπος, καὶ κουβέντιαζαν. Καθὼς περπατοῦσαν βρίσκουν ἕνα ἄλογο ψόφιο ποὺ βρωμοῦσε. Ὁ ἀσκητὴς ἔφραξε τὴ μύτη του, ὁ ἄγγελος ὄχι. Προχωροῦν καὶ παρακάτω βρίσκουν ἕνα βόδι ψόφιο. Πάλι ὁ ἀσκητὴς ἔφραξε τὴ μύτη του, ὁ ἄγγελος τίποτα. Περπατᾶνε λίγο ἀκόμα καὶ βρίσκουν ἕνα ψόφιο σκύλο. Ὁ ἀσκητὴς ἔφραξε τὴ μύτη του, ὁ ἄγγελος δὲν τὴν ἔφραξε. Πλησιάζοντας στὴν πόλι συναντοῦν μιὰ **ὁμορφὴ κοπέλλα** στολισμένη. Τότε, ἐνῶ ὁ ἀσκητὴς τὴν κοίταξε, ὁ ἄγγελος ἔφραξε τὴ μύτη του. Ὁ ἀσκητὴς τοῦ λέει· –Μὰ τί εἶσαι σύ; τέτοια ὁμορφὴ κοπέλλα νὰ μὴ τὴν κοιτάξης; Τί εἶσαι; ἄγγελος, ἄνθρωπος, ἢ διάβολος; Καὶ τότε φανερώθηκε ὅτι ἦταν ἄγγελος, καὶ λέει· –Κανένα πρᾶγμα δὲν βρωμάει στὸ Θεὸ τόσο ὅσο ἡ ὑ-

περηφάνεια. Ὅπως λέει ἡ Γραφή, «*βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ*», «*ἀκάθαρτος παρὰ Θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος*» (Λουκ. 16,15. Παροιμ. 16,5). Ἔτσι διδάχτηκε ὁ ἀσκητὴς· κι ὅταν γύρισε στὸ κελλί του, ἔκλαιγε γιὰ τὶς ἁμαρτίες του καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ τὸν φυλάξῃ ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ πονηροῦ.

Αὐτὰ δίδασκε γιὰ τὶς γυναῖκες ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Κι αὐτὲς τὸν ἄκουγαν καὶ τὸν σέβονταν. Στούς **ἄντρες** ἔλεγε· Λέω ἕνα λόγο στὶς γυναῖκες, καὶ τὸ κάνουν ἀμέσως· λέω χίλια λόγια σ' ἐσᾶς, τίποτα! Τί νὰ σὲ κάνω; λέει. Ὁταν ἡ γυναίκα κἀνὴ ἐλεημοσύνη κ' ἐσὺ τσιγγούνης, ὅταν ἡ γυναίκα ἐργάζεται κ' ἐσὺ τεμπελιάζης; εἶνε ἀνώτερη ἀπὸ σένα.

Ἐκτιμοῦσε τὶς γυναῖκες ὁ ἅγιος Κοσμᾶς. Μιλοῦσε δὲ στὶς διδασκὰς του γιὰ **ἁγίες γυναῖκες**. Ἐπρόβαλλε ὡς παράδειγμα τὴν **ἁγία Παρασκευή** καὶ τὶς ἄλλες ἁγίες τῆς Ἐκκλησίας μας. Πρὸ παντὸς ὅμως τιμοῦσε τὴν **Παναγία**· δάκρυζε ὅταν μιλοῦσε γι' αὐτήν, τόσο τὴν ἀγαποῦσε.

* * *

Αὐτὰ δίδασκε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ δὲν ὑπῆρχαν **φεμινίστριες**. Ἀπὸ τότε πέρασαν διακόσια καὶ πλεόν χρόνια. Ἄν ἐρχόταν σήμερα πάλι στὸν κόσμον καὶ ἔβλεπε τὶς γυναῖκες, τί θὰ ἔλεγε; Θὰ ἔκλαιγε! Γιατί ἕνα μεγάλο μέρος τῶν γυναικῶν ἔφυγε ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Περπατοῦν στὸ δρόμο γυμνὲς καὶ ἀναίσχυντες. Κορίτσια ξημερώνονται στὶς ντισκοτέκς. Γυναῖκες χαρτοπαίζουν, καπνίζουν, ὀργιάζουν. Ἀντροχωρίστρες διώχνουν τοὺς ἄντρες τους, ξεμυαλίζουν ἄλλους ξένους ἄντρες, παίρνουν δεῦτερο καὶ τρίτον ἄντρα. Δὲν τιμοῦν τὰ στέφανά τους, ζοῦν παράνομα. Θὰ ἔβλεπε ἀκόμη τὸ αἶσχος ποὺ λέγεται *καλλιστεῖα* καὶ γιὰ τὸ ὁποῖο προφήτευσεν καὶ εἶπε· Ὅταν δῆτε τὴν γυναῖκα στὸ δρόμο γυμνή, τότε θὰ ζυγώνῃ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Σὲ τέτοιες μέρες φτάσαμε.

Ἀλλὰ ἐσεῖς, Χριστιανὲς γυναῖκες ποὺ μ' ἀκοῦτε, κλείστε τ' αὐτιά σας στὰ λόγια τοῦ διὰβόλου καὶ τοῦ κόσμου τούτου. Προσπαθήστε νὰ ἐφαρμόσετε τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, ποὺ εἶνε αἰώνια. Τότε θὰ ἔχετε τὴν εὐλογία του, τὴν εὐλογία τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, τὴν εὐλογία τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Τότε θὰ εἴστε εὐλογημένες στὸν κόσμον αὐτόν. Κι ὅταν μιὰ μέρα κλείσετε τὰ μάτια σας, θ' ἀξιωθῆτε κ' ἐσεῖς νὰ πᾶτε στὸν οὐρανὸ καὶ ν' ἀπολαύσετε τὰ αἰώνια ἀγαθὰ τοῦ παραδείσου· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**